

36 744

Wijziging van de Werkloosheidswet en enige andere wetten vanwege aanpassing van de Regeling dienstverlening aan huis (Wet aanpassing Regeling dienstverlening aan huis)

Nr. 5

VERSLAG
Vastgesteld 12 juni 2025

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, belast met het voorbereidend onderzoek van voorliggend wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de in het verslag opgenomen vragen en opmerkingen afdoende door de regering worden beantwoord acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave	blz.
I Algemeen	1
1. Inleiding	2
2. Hoofdlijnen van het voorstel	4
3. Verhouding tot ander recht	5
4. Gevolgen voor de werknemer, werkgever, arbeidsmarkt, regeldruk, en Caribisch Nederland	5
5. Financiële gevolgen voor het Rijk	7
6. Consultatie, adviezen en uitvoering	7
7. Evaluatie	8

I Algemeen

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel.

De leden van de **NSC-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Deze leden onderschrijven het doel van dit wetsvoorstel om conform de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB), de rechten van persoonsgebonden budget (pgb)-zorgverleners in lijn te brengen met de rechten van werknemers die niet onder de Regeling dienstverlening aan huis (Rdah) vallen.

De leden van de **VVD-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Werkloosheidswet en enige andere wetten in verband met de aanpassing van de Regeling dienstverlening aan huis. Deze leden hebben bij dit voorstel een aantal vragen, met name ten aanzien van de uitvoerbaarheid en gevolgen voor de burger als werkgever.

De leden van de **D66-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Daartoe hebben deze leden verdere vragen.

De leden van de **BBB-fractie** hebben kennisgenomen van de aanpassing van de wet Regeling dienstverlening aan huis. Deze leden hebben een aantal vragen aan de regering.

De leden van de **SP-fractie** hebben kennisgenomen van de Wijziging van de Werkloosheidswet vanwege aanpassing van de Regeling dienstverlening aan huis. Deze leden zien dat er stappen worden gezet in de goede richting, aangezien discriminatie op de arbeidsmarkt tegen moet worden gegaan, maar vinden de voorgestelde maatregelen niet ver genoeg gaan. Er bestaan nu nog steeds groepen binnen de Rdah die worden achtergesteld binnen de arbeidsmarkt en die recht hebben op sociale zekerheid.

De leden van de **SGP-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

1. Inleiding

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** vragen of de regering heeft overwogen om het huidige systeem van de Rdah te schrappen en te vervangen met een alternatief. Daarbij vragen deze leden naar de opvolging en appreciatie van het Sociaal-Economische Raad (SER)-advies uit 2020 over de markt voor persoonlijke dienstverlening en de varianten uit de brief van Minister Koolmees uit 2021. Zij vragen hoe dit zich verhoudt tot de voorliggende wetswijziging.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de regering specifiek in te gaan op een systeem op basis van dienstencheques, zoals in het buitenland bestaat. Deze leden vragen de regering systematisch in te gaan op de voor- en nadelen ten opzichte van de huidige gekozen oplossing. Zij willen graag weten wat de appreciatie van de vakbonden hierover is.

In dit kader vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie de regering ook te reflecteren op ILO-conventie 189, waarin volwaardige werknemersrechten voor huishoudelijk werkers zijn opgenomen. Deze leden vragen of Nederland deze conventie volledig heeft geratificeerd en uit welke wetsartikelen dat blijkt.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie merken op dat de Rdah ertoe leidt dat werknemers minder recht hebben op sociale zekerheid, terwijl platforms zoals schoonmaak- en nannybureaus hiervan gebruikmaken als verdienmodel. Deze leden vragen of de regering erkent dat de Rdah oorspronkelijk bedoeld was voor particulieren en niet voor tussenkomst van commerciële platforms. Zij vragen of de regering deelt dat het niet wenselijk is dat deze regeling als schijnconstructie wordt gebruikt. Zo ja, vragen deze leden de regering hoe zij hierop handelt en hoe de regering schijnzelfstandigheid via platforms gaat voorkomen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de regering bovendien of zij erkent dat een van de oorspronkelijk doelen van de Rdah, namelijk het tegengaan van zwartwerk, nauwelijks wordt gerealiseerd. Deze leden

vragen de regering dit cijfermatig te onderbouwen. Ook vragen de leden om een onderbouwing van hoe alle oorspronkelijke doelen worden bereikt.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben vragen bij de reikwijdte van het wetsvoorstel en de benodigde aanpassing. Ten eerste hebben deze leden vragen over de gastouderopvang aan huis. Zij constateren dat hoewel er sprake is van publieke financiering via de kinderopvangtoeslag, gastouders zijn uitgezonderd van het wetsvoorstel. Zij vragen of de regering het oordeel van de CRvB deelt dat werk dat gefinancierd wordt met publiek geld gepaard moet gaan met volwaardige toegang tot sociale zekerheid. Deze leden vragen of dit niet een voldoende argument is om er bij gastouderopvang aan huis ook voor te zorgen dat er sprake is van werknemersrechten. Ook vragen zij of de regering de opvatting deelt dat er met de instandhouding van de huidige vorm van gastouderopvang aan huis sprake is van onderbetaling en onderverzekering ten opzichte van gastouderopvang die op een andere manier is geregeld.

Ten tweede vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie om een reactie op de recente uitspraak van de rechter in 2025 in een zaak aangespannen door Bureau Clara Wichmann en de Vereniging Vrouw en Recht. Deze leden constateren dat de rechter in deze uitspraak stelt dat ook huishoudelijk werk dat niet publiek gefinancierd is recht geeft op sociale bescherming, en dat het ontbreken hiervan ook hier indirecte discriminatie inhoudt, omdat het met name vrouwen treft. De leden vragen of de wet daarmee niet verder aangepast zou moeten worden zodat deze in lijn komt met de rechtspraak.

Ten derde vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of familieleden die pgb-zorg verlenen ook niet onder de reikwijdte van deze wet moet vallen, of dat zij op een andere manier werknemersrechten moeten opbouwen. Deze leden constateren dat deze groep in de praktijk vaak professioneel werk verricht, ondanks dat het om familie of mantelzorg gaat. Sommige familieleden zeggen hiervoor tevens hun contract op. Deze leden wijzen erop dat deze werkenden, zodra de zorgverlening eindigt, van de ene op de andere dag hun inkomen verliezen, zonder recht op sociale zekerheidsvoorzieningen zoals een Werkloosheidwet (WW)-uitkering. Deze leden wijzen op de situatie tijdens de eerste coronalockdown, waarbij veel werkenden in de huishoudelijke of informele zorgsector van de ene op de andere dag hun werk verloren, zonder toegang tot een sociaal vangnet. Sommige werkenden verloren tot wel 80% van hun inkomen en kwamen in de knel met vaste lasten zoals huur en boodschappen. Deze leden vragen de regering of zij het ermee eens is dat dit een onwenselijke situatie is en of een wettelijke aanpassing nodig is om ook deze werkenden bescherming te bieden.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen of de uitzonderingsregeling binnen het pgb niet het risico op schijnconstructies vergroot. Deze leden vragen de regering of zij kan toelichten op welke manier wordt gewaarborgd dat deze regeling niet oneigenlijk wordt benut, bijvoorbeeld door platforms of andere tussenpersonen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen naar aanvullende onderbouwing over dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) toegerust is op de extra instroom in de regelingen. Deze leden vragen om cijfermatig te onderbouwen waaruit dit blijkt.

Tevens vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie op welke manier de regering voornemens is om een informatiecampagne te starten richting pgb-houders over hun rechten en plichten, en de hulp die zij kunnen krijgen vanuit bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

De leden van de **SP-fractie** begrijpen niet waarom, gezien de uitspraak van de CRvB, er niet is gekozen voor de afschaffing van de volledige Rdah. Er is binnen deze regeling toch voor meer groepen sprake van discriminatie en achterstelling?

De leden van de SP-fractie lezen dat er gekozen is om de Rdah voor gastouders aan huis in stand te houden. Is dit in lijn met de uitspraak van de CRvB die stelt dat het bestaan van de Rdah niet gegrond is voor groepen die publiek gefinancierd zijn, tevens het uitgangspunt voor deze wetswijziging? Binnen de wetswijziging wordt er op de keuze voor het in stand houden van de Rdah voor gastouders aan huis ingegaan, maar niet specifiek op het argument van publieke financiering. Kan de regering expliciet ingaan op dit argument betreffende de jurisprudentie van de uitspraak van de CRvB?

2. Hoofdpijnen van het voorstel

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** hebben vragen over de ervaringen met de hulp die de SVB biedt, bijvoorbeeld bij het inkopen van een arbodienst. Deze leden vragen hoe de verschillende diensten die de SVB biedt, worden ervaren door mensen. Deze leden vragen de regering hierbij specifiek in te gaan op de verschillende soorten ondersteuning die de SVB biedt.

Ook hebben de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie een vraag over ontslag. Deze leden lezen dat het in enkele gevallen tot een procedure komt en dat als er nog vergoedingen verschuldigd zijn, deze dan voor rekening komen van de budgethouder. Ook lezen deze leden dat dit in de praktijk zoveel mogelijk beperkt wordt. Zij vragen wat deze laatste zinsnede precies betekent.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben daarnaast enkele vragen over de vormgeving van de wet. Deze leden vragen waarom ervoor is gekozen om de regelingen voor publieke financiering waarbij de Rdah niet van toepassing is aan te wijzen in een ministeriële regeling, in plaats van via hogere wetgeving.

In dit verband vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie aan welke regelingen de regering denkt als zij schrijft dat er regelingen bij kunnen komen of kunnen stoppen waarbij steeds gekeken moet worden of dit gevolgen moet hebben voor de Rdah. Deze leden vragen welke mogelijke regelingen er nog bij kunnen komen naast de regelingen genoemd in de artikelsgewijze toelichting, namelijk waarbij sprake is van publieke financiering door een pgb.

Ten slotte vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie wanneer de regering voornemens is de ministeriële regeling op te stellen.

De leden van de **SGP-fractie** vragen naar de invoeringsdatum van 1 januari 2026. In hoeverre acht het kabinet dit haalbaar, en wat betekent dit concreet voor de uitvoering?

3. Verhouding tot ander recht

4. Gevolgen voor de werknemer, werkgever, arbeidsmarkt, regeldruk, en Caribisch Nederland

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** vragen wat de gevolgen zijn voor de arbeidsvoorwaarden, specifiek de hoogte van het inkomen en de arbeidsomstandigheden voor werknemers. Deze leden vragen of de verwachting is dat het inkomen zal stijgen of dat er ook negatieve gevolgen kunnen zijn voor het inkomen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie maken zich zorgen over de financiële gevolgen voor pgb-houders als de compensatie via de pgb onvoldoende blijkt. Deze leden vragen of de regering deze zorgen deelt. Ook vragen deze leden of de regering de garantie kan geven dat mensen hierdoor niet door het ijs zakken. Tevens vragen zij om aan te geven welke controlemechanismen de regering heeft ingebouwd om te voorkomen dat de pgb van mensen niet toereikend is.

Daarnaast vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie naar de situatie dat het maximumtarief ontoereikend is of als het budget uitgeput is. Deze leden vragen hoe deze situatie er precies uit ziet voor alle betrokkenen.

In dit verband vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie ook naar de zinnen «Wanneer in de loop van 2026 blijkt dat budgetten ontoereikend (dreigen) te worden, wordt op individuele basis gekeken hoe ervoor kan worden gezorgd dat toch voldoende kwalitatieve zorg kan worden ingekocht.» Deze leden vragen hoe dit precies in zijn werking gaat en welke acties precies door wie worden ondernomen.

In relatie tot dit vraagstuk vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie ook in te gaan op de cijfers die de SVB noemt en worden aangehaald op pagina 52 van de memorie van toelichting, onder andere dat het budget van de helft van de budgethouders niet toereikend is.

Tevens vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie naar de vrijwillige keuze voor ondersteuning van de SVB voor een groep met een pgb uit de Zorgverzekeringswet (Zvw). Deze leden vragen waarom dit niet verplicht is gesteld, zoals bij de andere groepen. Zij vragen de regering specifiek in te gaan op het beschermen van kwetsbaren.

Ook vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie bij wie de financiële verplichting ligt als er sprake is van een loonsanctie.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen wat voor gevolgen dit wetsvoorstel heeft voor schijnzelfstandigheid. Deze leden vragen de regering te reflecteren op mogelijke waterbedeffecten en de gevolgen die dit kan hebben voor mensen in een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Ook vragen deze leden wat voor gevolgen dit heeft voor zowel de werknemer als werkgever als achteraf blijkt dat er sprake is van schijnzelfstandigheid. Zij horen graag van de regering op welke manier dit wordt voorkomen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen de regering tevens te onderbouwen welk deel van het werk zal verplaatsen naar het zwarte circuit.

De leden van de **NSC-fractie** vragen of de regering kan aangeven of en in hoeverre pgb-houders door dit wetsvoorstel werkgeverspremies moeten betalen en daardoor onder de streep minder geld overhouden om

van te leven. Deelt de regering de mening van deze leden dat dit een ongewenst neveneffect zou zijn van deze regeling en hoe wil de regering dit effect tegengaan?

De leden van de **VVD-fractie** constateren dat het wetsvoorstel beoogt pgb-zorgverleners uit te zonderen van de Rdah en hen dezelfde rechten te geven als reguliere werknemers, inclusief verplichte verzekering voor de werknemersverzekeringen (WW, Ziektewet (ZW), Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)) en bijbehorende premieafdracht. Betekent dit dat de budgethouder – veelal een zorgbehoevende of mantelzorger – wordt gepositioneerd als volwaardige werkgever?

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering kan aangeven hoe zij voorkomt dat deze vergroting van werkgeversverplichtingen leidt tot overbelasting van deze kwetsbare groep burgers. In hoeverre strookt het opleggen van administratieve, financiële en re-integratieverplichtingen met het doel van het pgb, namelijk het bieden van maximale keuzevrijheid en regie aan de zorgvrager?

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de implicaties van de toepassing van het volledige arbeidsrecht op pgb-zorgverleners. De verplichting tot scholing, het toepassen van het reguliere ontslagrecht en het uitbreiden van verlofrechten kan waardevol zijn, maar vraagt dit niet om een professionele HR-capaciteit? Zo ja, kan dit van een individuele budgethouder verwacht worden? Kan de regering nader toelichten hoe zij deze verantwoordelijkheid uitvoerbaar acht voor mensen zonder juridische of personele ondersteuning?

De leden van de VVD-fractie merken op dat de regering erkent dat de toegenomen verplichtingen budgethouders ertoe kunnen aanzetten om over te stappen naar constructies via overeenkomsten van opdracht. Kan de regering aangeven in hoeverre dit risico op verdringing wordt gemitigeerd?

De leden van de **D66-fractie** zijn er in principe voorstander van dat de sociale zekerheid wordt uitgebreid en dat sociale verschillen tussen verschillende groepen opgeheven worden. Tegelijkertijd vragen deze leden of de regering kan toelichten op welke wijze gewaarborgd zal worden dat zorgverleners en budgethouders voldoende informatie ontvangen over de nieuwe rechten en plichten die zij krijgen bij overgang naar de nieuwe situatie.

Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie of het wenselijk is dat er nu aanzienlijk meer gevraagd wordt van de budgethouders door deze wetswijziging. Zo worden budgethouders nu inhoudingsplichtig en betalen loonheffingen en Zvw-premies, en is er een scholingsplicht. Daartoe vragen deze leden of er door deze wetswijziging niet te veel gevraagd wordt van de budgethouders.

De leden van de **BBB-fractie** hebben de volgende vragen aan de regering. De memorie van toelichting onderkent het risico dat strengere (en duurdere) werkgeversverplichtingen kunnen leiden tot een afname van formele arbeidsrelaties en mogelijk een toename van zwart werken, met name in de particuliere markt voor dienstverlening aan huis. Juist daarom werd bij de invoering van de Rdah gekozen voor een eenvoudige regeling met lage administratieve en financiële lasten, zodat het aantrekkelijker werd het werk formeel te regelen. Kan de regering aangeven of de handhavingscapaciteiten afdoende zijn om een groei in zwartwerken te voorkomen? Is er concreet zicht op hoeveel er wordt zwart gewerkt in pgb-verband op dit moment? Hoe vaak vinden op dit moment controles

plaats op zwart werken bij werkzaamheden waar pgb-budget voor wordt ingezet?

De leden van de **SGP-fractie** maken zich zorgen over de administratieve en regeldrukgevolgen van dit wetsvoorstel voor pgb-houders, aangezien als gevolg van dit voorstel meer pgb-houders worden beschouwd als werkgever met de bijbehorende plichten en verantwoordelijkheden. Hoe beoordeelt het kabinet deze gevolgen, en welke mogelijkheden ziet hij om deze zorgbehoevende mensen op dit punt te ontlasten en de regels te versoepelen?

5. Financiële gevolgen voor het Rijk

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** hebben een vraag over de premieheffing. Deze leden lezen dat er nog geen premies zijn geheven totdat dit wetsvoorstel in werking treedt, aangezien hier nog geen wettelijke grondslag voor is. Tegelijkertijd merken deze leden op dat het UWV al wel handelt naar de uitspraak van de rechter. Deze leden vragen op welke manier de werknemersregelingen voor deze doelgroep op dit moment worden gefinancierd.

Ook vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie naar een nadere specificatie van de kosten voor werkgevers/pgb-houders, voor elk van de genoemde wijzigingen in het wetsvoorstel, namelijk verzekeringsplicht en premieheffing, loondoorbetaling bij ziekte, verlofregelingen, scholing, ontslag en Wet flexibel werken (Wfw). Deze leden vragen op welke manier er wordt gezorgd dat pgb-houders kunnen voldoen aan de verplichtingen die worden gesteld op basis van deze wet en op welke manier zij daar ondersteuning bij krijgen, bijvoorbeeld van de SVB. Zij vragen dit systematisch uiteen te zetten.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen tevens om een uiteenzetting van de kosten die worden gedekt op de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en op die van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

6. Consultatie, adviezen en uitvoering

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** vragen welke afweging er is gemaakt in de prioritering en uitvoerbaarheid van verschillende trajecten die capaciteit van de SVB vragen, die door dit wetsvoorstel mogelijk (tijdelijk) geen doorgang vinden. Ook lezen deze leden dat de SVB een aantal andere algemene uitgangspunten noemt in het kader van verzuimbegeleiding. Deze leden vragen de regering per aanbeveling uiteen te zetten op welke manier de aanbeveling is opgevolgd.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat het UWV de uitspraak reeds toepast. Deze leden vragen of dit geldt voor alle onderdelen waarvoor de rechten van pgb-zorgverleners op basis van deze wet wordt uitgebreid. Ook vragen zij wanneer de Kamer hierover is geïnformeerd.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen op welke wijze de Belastingdienst gaat handhaven op schijnzelfstandigheid bij werkzaamheden aan huis. Deze leden willen weten of de Belastingdienst dit kan uitvoeren. Zij vragen specifiek hoe de handhaving op platforms die de bemiddeling op zich kunnen gaan nemen van de dienstverlening gecontroleerd worden op schijnzelfstandigheid. Zij willen weten of de Belastingdienst dit kan uitvoeren.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben grote vraagtekens bij de manier waarmee wordt omgesprongen met de financiën van de gemeenten. Deze leden lezen in de memorie van toelichting dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven dat de gemeenten de aanvullende lasten voortkomend uit dit wetsvoorstel niet zelfstandig kunnen dragen. Deze leden zien echter niet duidelijk terugkomen op welke manier de regering de gemeenten hiervoor compenseert of aan de gemeenten tegemoet komt. Deze leden vragen of dit klopt en welke overwegingen hierbij een rol spelen. Ook vragen zij om per jaar aan te geven wat de aanvullende kosten zijn voor gemeenten.

De leden van de **NSC-fractie** hebben nog enkele vragen over de uitvoering van het wetsvoorstel. Zo hebben deze leden begrepen dat het UWV vooruitlopend op de wetswijziging al uitvoering aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep geeft en dat uit de uitvoeringstoets blijkt dat het aantal uitkeringsaanvragen achterblijft bij de verwachtingen. Kan de regering bij benadering aangeven hoeveel extra aanvragen voor respectievelijk de WW, ZW en de WIA worden verwacht en in hoeverre dit uitvoerbaar is voor het UWV, mede in het licht van de voorgenomen hersteloperatie? Graag een uitgebreide toelichting.

Voorts vragen de leden van de NSC-fractie de regering om een reactie op de stelling van de SVB, dat onderhavige regelgeving ertoe kan leiden dat meer pgb-houders beschouwd gaan worden als werkgever, waardoor zij ook te maken krijgen met extra plichten en administratieve taken, terwijl pgb-houders mensen zijn die zelf zorg nodig hebben. Hoe ziet de regering dit en hoe gaat de regering voorkomen dat pgb-houders door onderhavige wetgeving opgezadeld worden met extra (administratieve) lasten? Graag een reactie.

7. Evaluatie

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** vragen of het mogelijk is om een tussentijdse evaluatie te doen, bijvoorbeeld van de reikwijdte van de wet, de financiële positie van pgb-houders of die van gemeenten.

De leden van de **D66-fractie** achten het van groot belang dat de indirecte discriminatie van vrouwen verminderd wordt met deze wetswijziging. Kan de regering toelichten of bij de evaluatie ook gemonitord zal worden of deze wetswijziging daadwerkelijk leidt tot meer zekerheid en een betere sociale voorziening voor vrouwen?

De voorzitter van de commissie,
Tielen

Adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek